

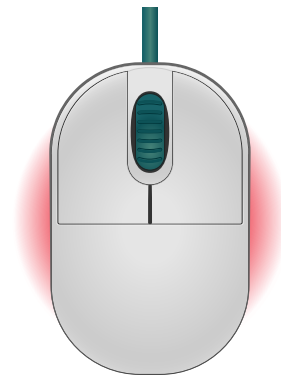
Користење на глумчето

Ајде да го користиме глумчето за да го контролираме компјутерот и да следиме што се случува на екранот.

Основно за глумчето

Еве неколку корисни совети во врска со глумчето.

- Мнозинството глумчиња имаат лево и десно копче, со тркало за пребарување (scroll wheel) меѓу нив.
- Кога одбирате документи, го притискате левото копче.
- Некои постари типови на глумчиња одоздола имаат топче и, за да се користат правилно, за глумчето е потребна простирка (mouse mat).
- Наместо топче, поновите типови на глумчиња користат црвена светлина. На нив обично не им е потребна простирка.
- Некои глумчиња се безжични, па не треба со кабел да бидат поврзани со компјутерот.

Глумче со лево и десно копче, со тркало за пребарување меѓу нив

Држете го глумчето на безбеден начин за да не ги напрегате рачниот зглоб, раката или рамото.

- Ставете го глумчето таму каде што можете да го досегнете без протегање, раката држете ја блиску, свиткана во лактот.
- Потпрете го рачниот зглоб на масата или на простирката за глумче.
- Ставете ја дланката врз глумчето.
- Држете го глумчето помеѓу палецот и двата крајни прсти.
- Ставете го показалецот (без притискање) на левото копче, а средниот прст (без притискање) на десното копче.
- Подесете ја височината на столот така што рачниот зглоб да лежи право.

Вие го движите глумчето за да го движите покажувачот (cursor) на екранот. Покажувачот го менува обликот за различни функции.

- Негов нормален облик е стрелка.
- Стрелката се претвора во рака со испружен показалец кога е врз некоја врска (link) на интернет страницата.
- Покажувачот се претвора во тенка вертикална линија кога е на местото каде пишувате.

**Покажувач
стрелка**

**Покажувач
прст**

**Покажувач
на текст**

Користење на глумчето

Нештата на екранот ги одбирате со кликување на нив со копчето на глумчето.

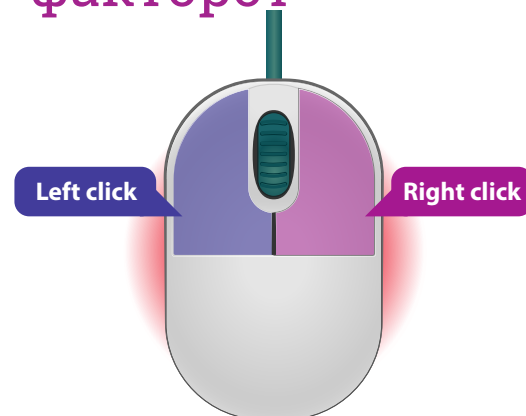
- Ставете го покажувачот на нешто на екранот и притиснете го левото копче.
- Тоа нешто ќе ја смени бојата и ќе изгледа поинаку. Тоа се вика нагласување (highlighting).
- Држете го притиснато копчето **Ctrl** и кликнете на нешто друго. И тоа ќе стане нагласено. Така може да одберете повеќе работи.

Користење на глумчето: „клик“ факторот

Со едно кликување се избира една работа.

Користете го левото копче на глумчето за да одберете нешта во обрасци (формулари).

- Во анкети и обрасци се користат „радио копчиња“ (radio buttons) и „квадрати за одбележување“ (check boxes).
- Кликнете на некој квадрат или копче за да го одберете.
- Тоа ќе го исполни со точка или „тик“ (v).

Функции „лево кликување“ и „десно кликување“

Со левото копче на глумчето кликнете двапати на нешто за да го отворите.

- Ставете го покажувачот врз тоа нешто и притиснете го левото копче двапати, брзо еднопосредно.
- Нештото ќе се отвори.

Десното копче е различно.

- Ставете го покажувачот врз нешто и кликнете со десното копче.
- Обично, близу покажувачот, на екранот ќе се појави листа (menu).
- Што ќе се покаже зависи од тоа врз што сте клинале.

Користење на глумчето

Користење на глумчето: пребарување (scrolling)

Меѓу двете копчиња на глумчето е тркалото за пребарување (scroll wheel). Пребарување (scrolling) е кога целиот документ оди нагоре и надолу на екранот, за да можете да видите разни негови делови.

- Ставете го покажувачот на некоја интернет страница или документ кој е подолг од должината на екранот.
- Движете го тркалото нагоре за да ја движите страницата нагоре.
- Движете го тркалото во обратна насока за да ја движите страницата надолу.
- Може да ја користите алатката Scroll bar која е на десната страна од страницата.
- Кликнете со глумчето врз стрелката на врвот или на дното на страницата, за да ја поместувате бавно.
- Држете го притиснато копчето на глумчето во правоаголникот внатре во Scroll bar, за побрзо да ја поместувате страницата нагоре или надолу. Тоа е корисно за работа со долги документи.

Ова е touchpad

Лаптопот обично има **touchpad** наместо глумче.

- Ставете два прста собрани заедно врз touchpad и лизгајте ги нагоре и надолу.
- Документот ќе се движи исто како што се лизгаат вашите прсти.